

# Anerkennung einer Behinderung in Deutschland



## Визнання інвалідності в Німеччині

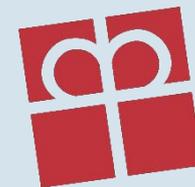
18.04.2023



Вольфрам Буттшардт

Центр експертизи з питань втечі,  
міграції, інвалідності в Кельні

[w.buttschardt@diakonie-michaelshoven.de](mailto:w.buttschardt@diakonie-michaelshoven.de)



# Eine kurze Einführung Коротка довідка



## Отримання притулку, як частина прав людини

„**KEINER DER** vertragschließenden **STAATEN WIRD EINEN FLÜCHTLING** über die Grenzen von Gebieten **AUSWEISEN ODER ZURÜCKWEISEN,** in denen sein Leben oder seine Freiheit wegen seiner Rasse, Religion, Staatsangehörigkeit, seiner Zugehörigkeit zu einer bestimmten sozialen Gruppe oder wegen seiner politischen Überzeugung bedroht sein würde.“ ART. 33, 1\*

«Договірні Держави не будуть жодним чином висилати або повертати біженців до кордонів країни, де їхньому життю чи свободі загрожуватиме небезпека через їхню расу, релігію, громадянство, належність до певної соціальної групи або політичні переконання.» Ст. 33 п. 1

«Я думаю, що наше століття, якщо воно коли-небудь отримає назву, буде називатися Століттям біженців. Важливо не дати цим людям згнити в таборах.»  
Генріх Белль

„Ich denke, dass unser Jahrhundert, wenn es einmal einen Namen bekommen wird, **DAS JAHRHUNDERT DER FLÜCHTLINGE** genannt werden wird.  
Wichtig ist, dass diesen Menschen geholfen wird, wichtig ist diese Menschen nicht in den Lagern verkommen zu lassen.“ HEINRICH BÖLL\*\*

Коли йдеться про інвалідність?

## Конвенція Організації Об'єднаних Націй про права людей з інвалідністю

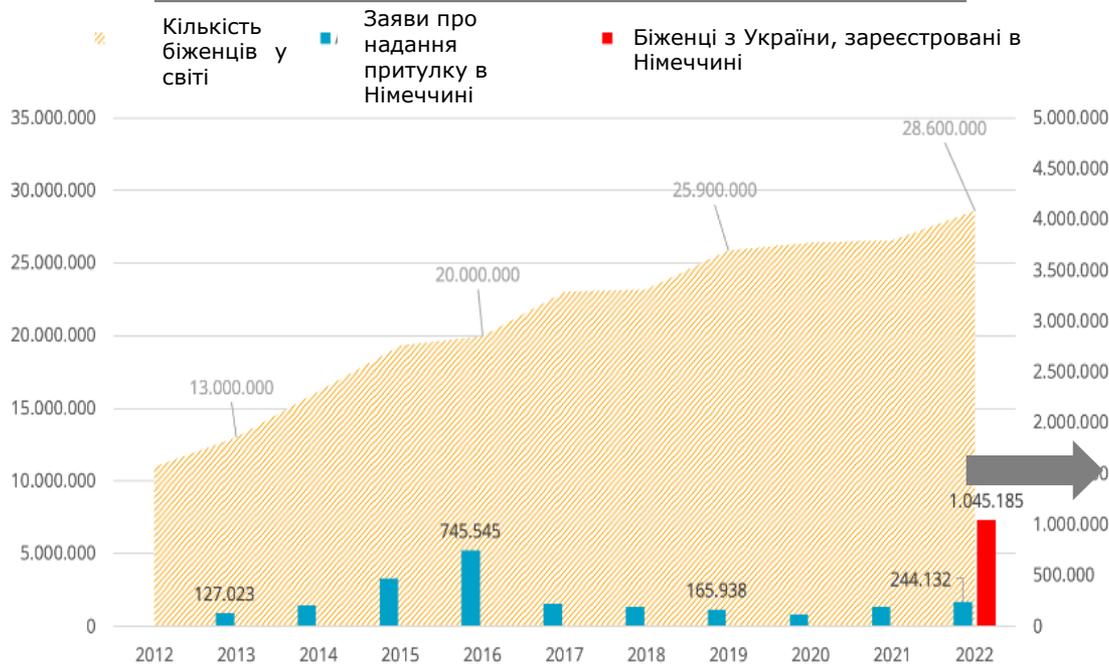
(діє в Німеччині з 2009, в Україні з 2010)

**„До осіб з інвалідністю належать особи зі стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями, які при взаємодії з різними бар'єрами можуть заважати їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими“**



# Біженці з інвалідністю в Німеччині 2022

## КІЛЬКІСТЬ БІЖЕНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ ПО ВІДНОШЕННЮ ДО КІЛЬКОСТІ БІЖЕНЦІВ У СВІТІ



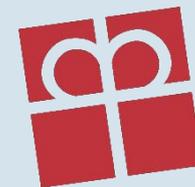
Quelle: Mediendienst Integration, BAMF, UNHCR, eigene Berechnungen

У Німеччині: немає систематичного перегляду особливих потреб у сфері захисту.  
2-й звіт Федерального уряду про залучення людей з інвалідністю (2016): 10-15 % біженців у Німеччині мають інвалідність

2022:  
Люди з України:  
1.045.185  
Люди з інвалідністю: від 104 518 (10%) до 156 777 (15%)  
Загальна кількість заяв про надання притулку: 244 132  
Люди з інвалідністю: 24 413 (10 %) до 36 619 (15 %)

Прибулих у 2022 році:  
128 931 (10%) до 193 396 (15%)





# Посвідчення особи з важкою формою інвалідності

Посвідчення особи з інвалідністю з України не визнається в Німеччині



## Хто може подати заяву на отримання посвідчення?

- Люди з фізичними обмеженнями, наприклад, через хронічну хворобу, вроджену інвалідність, травму або ампутацію.
- Люди з інтелектуальними або психічними порушеннями, наприклад, через порушення розвитку, психічне захворювання або нездатність до навчання.
- Люди з сенсорними порушеннями, наприклад, з порушеннями зору або слуху.
- Люди, які страждають на важку хронічну хворобу, наприклад, рак, розсіяний склероз або ревматизм (< 6 місяців).
- Люди, які через свій вік або потребу в догляді залежать від сторонньої допомоги.
- Не всі види інвалідності автоматично дають право на отримання посвідчення особи з важкою формою інвалідності. Це залежить від індивідуального порушення та його впливу на повсякденне життя



# Переваги посвідчення людини з важкою формою інвалідності в Німеччині

- Юридична визначеність: посвідчення людини з важкою формою інвалідності офіційно засвідчує наявність інвалідності і, таким чином, створює чіткість для всіх залучених сторін.
- Залежно від ступеня інвалідності, безкоштовне користування автобусом і поїздом (про це пізніше)
- Знижки в музеї, спортивні заклади, театри тощо.
- Залежно від ступеня інвалідності, наприклад, знижена плата за мовлення (радіо/телебачення) (реєстраційний знак RF, TBI), європейський дозвіл на паркування (aG) тощо.
- Податкові пільги: Люди з інвалідністю можуть отримати податкові пільги за певних умов.
- Додаткові дні відпустки: Постраждалі особи з GdV 50 і вище мають право на додаткові дні відпустки.
- Захист прав на робочому місці: існують конкретні права на захист на робочому місці, щоб уникнути дискримінації.
- Тощо (наприклад, зниження податку на транспортні засоби тощо).

Gäste mit Einschränkungen (aG, H, BI, B, GL)  
Gültiger Behindertenausweis erforderlich.

Quelle: Phantasialand Brühl

Eintritt frei\*  
nur mit Online-  
Reservierung



# Недоліки посвідчення особи з важкою формою інвалідності в Німеччині

- назва "важка інвалідність" може сприйматися як обтяжлива і призводити до стигматизації.
- посвідчення людини з важкою формою інвалідності засвідчує "обмеження" фізичних або розумових здібностей, що може вплинути на загальне сприйняття та самооцінку.
- оформлення посвідчення особи з інвалідністю та проходження класифікації GdV може бути складним. Використання компенсацій та додаткових пільг також може вимагати певних зусиль.
- Хоча закон не дозволяє роботодавцям запитувати претендентів на роботу, чи мають вони важку форму інвалідності, на практиці ви все одно можете зазнати дискримінації на підставі вашого посвідчення.



Quelle: Hamburg.de

## Передумови до визнання «тяжкої інвалідності»

- тяжка інвалідність визнається лише на основі відповідної заяви
- Заяву на отримання статусу можна подати до управління з соціальних питань (Постанова про посвідчення особи з важкою формою інвалідності).
- інвалідність повинна бути підтверджена, наприклад, медичними довідками
- Наразі, на жаль, у багатьох федеральних землях час обробки заявок дуже довгий (велика кількість людей, нестача персоналу, перевантаженість лікарів).
- орган влади вказує «ступінь інвалідності (GdB)» у довідці. Він вказує на ступінь тяжкості інвалідності. Ступінь інвалідності вимірюється за кроком 10.
- Якщо ступінь вашої інвалідності становить 50 або більше, ви вважаєтесь інвалідом з важкою формою інвалідності і отримуєте посвідчення (§ 2 абз. 2 SGB IX).
- Оскарження рішення про ступінь є можливим.



## Особливості для громадян третіх країн

- Обов'язковою умовою є легальне перебування, постійне проживання або працевлаштування в Німеччині, незалежно від права на проживання (§ 2 абз. 2 SGB IX). Перебування в Німеччині повинно тривати більше 6 місяців.
- не пов'язана з громадянством або певним статусом відповідно до законодавства про іноземців
- Термін дії посвідчення особи з важкою формою інвалідності зазвичай обмежений, залежить від терміну дії права на проживання.
- Вплив посвідчення особи на надання соціальних виплат: де-юре майже не впливає, але де-факто зазвичай має значення, наприклад, як визнання особи з інвалідністю відповідно до Директиви ЄС 2013/33
- Люди з відтермінуванням депортації також мають право на визначення, якщо їхнє перебування очікується довше, ніж 6 місяців.





## Як отримати посвідчення

### 1. (за наявності: зверніться до сімейного лікаря), Зібрати документи

- Медичні висновки, експертні висновки, лабораторні звіти або документи про перебування в лікарні та на реабілітації, посвідчення особи з інвалідністю, видане в Україні
- Існуючі звіти державних установ
- Довідки, свідоцтва, сертифікати (§152 SGB IX)
- Свідоцтва про визнання, наприклад, військових травм, нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань
- Інформація про заяви до інших надавачів соціальних послуг
- Актуальна фотографія

Документи з України, як правило, визнаються, але повинні бути перекладені присяжним перекладачем.





# Як отримати посвідчення

## 2. Отримати консультацію

- Консультаційні центри також допомагають у заповненні заявки
- Консультації можна отримати, наприклад, в Додатковому незалежному Консультуванні з питань участі ("один за всіх"): [Beratungsangebote der EUTB | www.teilhabeberatung.de](http://www.teilhabeberatung.de)
- Такі консультаційні центри можуть також оплачувати послуги перекладачів.
- Соціальні працівники, наприклад, у притулках та міграційних консультаційних центрах, також можуть допомогти.





## Як отримати посвідчення

### 3. Заповніть заявку та надішліть її разом з документами

- Заява виглядає по-різному залежно від федеральної землі. Заяви часто також можна подати онлайн. Тут ви можете знайти зразки заяв та адреси компетентних органів:
- [einfach teilhaben - Beantragung Schwerbehindertenausweis \(einfach-teilhaben.de\)](http://einfach-teilhaben.de)

### 4. Зачекайте, запитайте через деякий час

- Ви отримаєте довідку про отримання заявки від органу влади. Обов'язково збережіть її для будь-яких подальших запитів.

### 5. Після отримання «Довідки про ухвалення рішення»: Перевірка



## Що означають «позначки» у посвідченні?

### ОГЛЯД ПОЗНАЧОК ЗАЗНАЧЕНИХ У ПОСВІДЧЕННІ ЛЮДИНИ З ВАЖКОЮ ФОРМОЮ ІНВАЛІДНОСТІ

Позначка	Значення
G	Здатність пересуватися в дорожньому русі значно обмежена
aG	Виняткова інвалідність при ходьбі
H	Безпомічний
Bl	Сліпий
Gl	Глухий
B	Має право взяти з собою супроводжуючу особу
RF	Можливе зменшення плати за мовлення та телефонні послуги
1. Kl	Право на користування першим класом Deutsche Bahn з квитком на другий клас (тільки для отримувачів соціальних пільг відповідно до Федерального закону про постачання або Федерального закону про компенсації).
TBl	Сліпоглухота

Більше інформації:  
[Merkzeichen im Schwerbehindertenausweis - Stadt Köln \(stadt-koeln.de\)](#) або  
[ZBFS - Merkzeichen \(bayern.de\)](#)

## Безкоштовний або дешевший проїзд у місцевому транспорті з посвідченням особи з важкою формою інвалідності

- для безкоштовного проїзду в автобусах і поїздах (місцевий транспорт) потрібен особистий додатковий аркуш з надрукованою на ньому маркою.
- Дійсний лише у поєднанні з дійсним посвідченням особи з важкою формою інвалідності
- На марці зазначено номер справи, ідентичний номеру картки людини з важкою формою інвалідності, ім'я людини, а також термін дії.

### Beiblatt zum Ausweis des Versorgungsamtes

Az.:

Name:

Der Inhaber oder die Inhaberin dieses Beiblattes ist im öffentlichen Personenverkehr (§ 145 Abs. 1 Sätze 1 und 2 des Neunten Buches Sozialgesetzbuch) unerlässlich zu befördern, sofern das nebenstehende Feld mit einer Wertmarke versehen ist, und zwar für den Zeitraum, der auf der Wertmarke eingetragen ist.



Gilt nur in Verbindung mit dem gültigen Ausweis



## Безкоштовний або дешевший проїзд у місцевому транспорті з посвідченням особи з важкою формою інвалідності

- Люди з важкими формами інвалідності, які мають характерний знак **В** у посвідченні та речення "Право на супроводжуючу особу підтверджено" на лицьовій стороні посвідчення, можуть брати з собою супроводжуючу особу та собаку безкоштовно у всіх видах транспорту (потяг, автобус).
- Це також стосується міжміського транспорту (IC/ICE)



# Оскарження та запит на зміни - три питання наперед



- Що конкретно дадуть мені зміни?



- Чи є якісь поточні звіти від ваших лікарів?



- Чи проконсультувалися ви перед тим, як подати заяву на зміну, щоб убезпечити себе?

## Корисні посилання на тему посвідчення людини з важкою інвалідністю

- Просто беріть участь - Посібник на тему життя з інвалідністю

[einfach teilhaben - Beantragung Schwerbehindertenausweis \(einfach-teilhaben.de\)](http://einfach-teilhaben.de)

- Enableme – Фундація MyHandicap

[Schwerbehindertenausweis beantragen I EnableMe](#)

- Сімейний радник - Портал Aktion Mensch

- [Schwerbehindertenausweis - Fragen und Antworten - Familienratgeber](#)

- Посвідчення особи з важкою формою інвалідності – Seh-Netz e.V.

[Herzlich Willkommen! - Schwerbehindertenausweis](#)



**Danke  
Дякую.**

